

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S Rīgā

Nr. 25
(Prot. Nr. 29, 3.§)

2013.gada 24. maijā

Par tirgus dalībnieku apvienošanas Lieta Nr.886/13/03.02./5

Par A/S „Virši-A” un SIA „TILPUMS” apvienošanas

Konkurences padome (turpmāk – KP) 17.04.2013. saņēma A/S „Virši-A” saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanas (turpmāk – Ziņojums). Ziņojumā ir norādīts, ka A/S „Virši-A” ir noslēdzis pirkuma priekšlīgumu ar SIA „TILPUMS” par nekustamo īpašumu un ar tiem saistītās kustamās mantas kā lietu kopības iegādi.

Ziņojums nebija uzskatāms par atbilstošu Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanas” (turpmāk – MK noteikumi) prasībām. KP 26.04.2013. saņēma A/S “Virši-A” vēstuli, kurā sniegta iztrūkstošā informācija.

KP ar 02.05.2013. vēstuli Nr.742 paziņoja A/S “Virši-A”, ka Ziņojums atbilst MK noteikumu prasībām un saskaņā ar MK noteikumu 4.punktu par pilnīga Ziņojuma saņemšanas dienu uzskatāms 26.04.2013.

No A/S “Virši-A” 07.05.2013. tika saņemta informācija, ka notikušas izmaiņas sākotnējā darījumā, kas bija plānots starp A/S „Virši-A” un SIA „TILPUMS”. SIA „Viršu nekustamie īpašumi” no SIA „TILPUMS” iegādāsies visus Ziņojumā norādītos nekustamos īpašumos un ar tiem saistīto kustamo mantu, bet A/S „Virši-A” būs Ziņojumā norādīto nekustamo īpašumu un ar tiem saistīto kustamo mantu nomnieks, kas tur realizēs degvielas mazumtirdzniecību ar preču zīmi „Virši-A”.

“Virši-A” ir Latvijas Komercreģistrā ar vienotās reģ.Nr.40003242737 reģistrēta akciju sabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Kalna iela 17, Aizkraukle, Aizkraukles pagasts, Aizkraukles novads, LV-5101.

„Viršu nekustamie īpašumi” ir Latvijas Komercreģistrā ar vienotās reģ.Nr.40103667340 reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kuras juridiskā adrese ir Pērnavas iela 78, Rīga, LV-1009.

„TILPUMS” ir Latvijas Komercreģistrā ar vienotās reģ.Nr.40003016145 reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kuras juridiskā adrese ir Katlakalna iela 9b, Rīga, LV-1073.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un papildus iegūto informāciju, KP

konstatēja:

1. Apvienošanās dalībnieki

1.1. Ziņojumā norādīts, ka A/S “Virši-A” galvenie darbības veidi ir degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās (turpmāk – DUS) un degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība ar preču zīmi „Virši-A”. Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) izsniedzis A/S “Virši-A” beztermiņa speciālo atļauju Nr. BM 0000000211 naftas produktu mazumtirdzniecībai 38 DUS Latvijā.

Atbilstoši Ziņojumā norādītajai informācijai, A/S “Virši-A” akcionāri ir piecas fiziskas personas, kurām attiecīgi pieder 23,8%, 23,6%, 14,5%, 14,5% un 23,6% kapitāla daļu (akciju). Visi A/S “Virši-A” akcionāri ir arī dalībnieki SIA „AKA”, savukārt A/S „Virši-A” akcionārs A.P. ir padomes loceklis A/S „Ermitāžas aktīvu pārvalde”. SIA „AKA” un A/S „Ermitāžas aktīvu pārvalde” nenodarbojas ar degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecību vai degvielas mazumtirdzniecību DUS.

1.2. SIA „Viršu nekustamie īpašumi” dalībnieks ir viena fiziska persona – J.R., kam A/S “Virši-A” pieder 23,8% kapitāla daļu (akciju). Atbilstoši Ziņojumā norādītajam visi A/S „Virši-A” akcionāri laika gaitā kļūs par SIA „Viršu nekustamie īpašumi” dalībniekiem, kuri kopā realizēs izšķirošu ietekmi abās iepriekšminētajās komercsabiedrībās.

1.3. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, viens no SIA „TILPUMS” pamatdarbības veidiem ir degvielas mazumtirdzniecība DUS ar preču zīmi „Tilpums”. VID izsniedzis SIA „TILPUMS” beztermiņa speciālo atļauju Nr. BM 0000000018 naftas produktu mazumtirdzniecībai 3 DUS Latvijā.

Ziņojumā norādīts, ka SIA „TILPUMS” dalībnieki ir divas fiziskas personas, kurām attiecīgi pieder 45% un 55% kapitāla daļu. SIA „TILPUMS” pieder 100% kapitāla daļu SIA „Tilpuma serviss”, bet valdes loceklis ir fiziska persona T.T. , kurai SIA „TILPUMS” pieder 55% kapitāla daļu. Otram SIA „TILPUMS” dalībniekam pieder 25% kapitāla daļu SIA „KHC-Būve”. SIA „Tilpuma serviss” un SIA „KHC-Būve” nenodarbojas ar degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecību vai degvielas mazumtirdzniecību DUS.

2. Apvienošanās veids

Apvienošanās paredz, ka SIA „Viršu nekustamie īpašumi” no SIA „TILPUMS” iegādājas, bet A/S “Virši-A” iegūst tiesības nomāt aktīvus – nekustamo īpašumu un ar tiem saistīto kustamo mantu, kurus līdz šim SIA „TILPUMS” izmantojis DUS darbības nodrošināšanai un kuri atrodas:

- 1) „Cerībās”, Krustkalnos, Ķekavas pagastā, Ķekavas novadā (turpmāk – DUS Cerības);
- 2) Granīta ielā 13A, Rumbulā, Stopiņu novadā (turpmāk – DUS Rumbula);
- 3) „Praulīnos”, Garkalnes novadā (turpmāk – DUS Prauliņi).

Saskaņā ar Konkurences likuma (turpmāk – KL) 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto tirgus dalībnieku apvienošanās ir tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot. Aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšanu uzskata par apvienošanu, ja aktīvu vai to izmantošanas tiesību iegūšana palielina minēto aktīvu un tiesību ieguvēja tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū.

Ņemot vērā minēto, paziņotā apvienošanās ir uzskatāma par apvienošanu KL 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē, vienam tirgus dalībniekam iegūstot cita tirgus dalībnieka aktīvus.

3. Apvienošanās paziņošanas pienākums

3.1. KL 15.panta otrajā daļā ir noteikts, ka tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz KP pilnu ziņojumu, ja apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā ir bijis ne mazāks par 25 milj. LVL.

Saskaņā ar Ziņojumā norādītajiem operatīvajiem finanšu datiem, A/S "Virši-A", neto apgrozījums 2012.gadā Latvijas teritorijā bija 70'596'650 LVL, kas pārsniedz KL 15.panta otrajā daļā noteikto sliekšni – 25 milj. LVL.

3.2. KL 15.panta otrajā prim daļā ir noteikts, ka „*šā panta otrajā daļā minētajā gadījumā ziņojumu neiesniedz, ja vienam no diviem apvienošanās dalībniekiem apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā nepārsniedz 1,5 miljonus latu*”. Savukārt, MK noteikumu 12.punkts nosaka, „*ja apvienošanās notiek saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3. vai 4.punktu, iegūstot cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus (daļu vai visus) vai tiesības tos izmantot, apgrozījumu aprēķina, saskaitot ieguvēja neto apgrozījumu un neto apgrozījumu, kas iegūts no šo aktīvu izmantošanas saimnieciskajā darbībā*”. No iepriekš minētā secināms, ka, nosakot Ziņojuma iesniegšanas pienākumu saskaņā ar KL 15.panta otro prim daļu, ir aprēķināms neto apgrozījums, kas iegūts no pārņemto aktīvu izmantošanas saimnieciskajā darbībā 2012.gadā.

Saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju, pārņemto aktīvu 2012.gada neto apgrozījums Latvijas teritorijā pārsniedz 1,5 miljonus latu, līdz ar to, saskaņā ar KL 15.panta otro prim daļu apvienošanās ir darījums, par kuru iesniedzams Ziņojums KP.

4. Konkrētie tirgi

Saskaņā ar KL 1.panta 4.punktu konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu.

4.1. KL 1.panta 5.punkts nosaka, ka konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. KP kā konkrētās preces tirgu nosaka benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgu¹.

4.2. KL 1.panta 3.punkts nosaka, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem.

Izvērtējot tirgus dalībnieku apvienošanās darījumus benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū, KP līdzšinējā praksē, definējot ģeogrāfisko tirgu, ir secinājusi, ka degvielas mazumtirdzniecības tirgus ir ģeogrāfiski ierobežots un aptver teritoriju, kurā veidojas autobraucēju pieprasījums, kas parasti ir vērsti uz DUS piedāvājumu un atrodas tuvu autobraucēju darbības aktivitāšu centram. Šī teritorija ir pilsētas un to tuvākā apkārtnē 2-3 km robežās vai konkrēta apdzīvota vieta un tās apkārtnē.² Savukārt, attiecībā uz Rīgas pilsētu un tās apkārtni, KP kā ģeogrāfisko tirgu nosaka Rīgas pilsētas administratīvo teritoriju un 20 km ap tās robežu (Ogres virzienā – 10 km)³.

DUS pakalpojumu sasniedzamības teritorijas parasti pārklājas. Pārklāšanās ne tikai nosaka konkurējošu mijiedarbību starp blakus teritorijās esošajām DUS, bet tai zināmā mērā ir „ķēdes reakcijas” efekts arī uz attālākajām DUS. Tādēļ no pieprasījuma puses pietiekami

¹ Skatīt, piemēram, KP 09.12.2001. lēmumu Nr.50 „Par SIA „Latvija Statoil” un SIA „Shell Latvia” apvienošanos”.

² Skatīt, piemēram, KP 31.05.2006. lēmumu Nr.51 „Par tirgus dalībnieku apvienošanos. Par SIA „Neste Latvija” nekustamā un kustamā īpašuma iegūšanu no SIA „Trest Oil Co””.

³ KP 14.09.2007. lēmums Nr.111 „Par tirgus dalībnieku apvienošanos. Par SIA „Lukoil Baltija R” un SIA „Grima” apvienošanos”.

līdzīgus konkurences apstākļus DUS piedāvājumam uz autoceļa veido autobraucēji, kas brauc daļu vai visu autoceļa posmu.⁴

4.3. Ņemot vērā iepriekš minēto un apvienošanās darījumā iesaistīto DUS izvietojumu, KP izvērtē šādus konkrētos benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus:

1) benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Rīgas pilsētā un tās apkārtnē⁵, kur atrodas DUS Prauliņi, DUS Rumbula un DUS Cerības;

2) tā kā DUS Cerības atrodas pie autoceļa A7, KP izvērtēja iespējamo apvienošanās ietekmi arī benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū pie autoceļa A7: Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle)⁶.

5. Apvienošanās ietekmes uz konkurenci izvērtējums

5.1. *Benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus pie autoceļa A7: Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle).*

Izvērtējot Ziņojumu un publiski pieejamo informāciju, KP secina, ka A/S “Virši-A” līdz šim nav darbojis benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū pie autoceļa A7: Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle). Apvienošanās ietvaros viens tirgus dalībnieks nomainīs citu, nemainoties tirgus struktūrai, tādēļ apvienošanās rezultātā benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū pie autoceļa A7: Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle) nemainīsies tirgus struktūra un nesamazināsies konkurence.

5.2. *Benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Rīgas pilsētā un tās apkārtnē.*

Saskaņā ar VID publiskajā datu bāzē pieejamo informāciju,⁷ A/S “Virši-A” ir izsniegta speciālā atļauja (licence) naftas produktu mazumtirdzniecībai vienā DUS Rīgā, Pērnavas ielā 78. Atbilstoši Ziņojumā norādītajai informācijai A/S “Virši-A” DUS Rīgā, Pērnavas ielā 78 apgrozījums 2012.gadā bija (*) LVL, realizējot (*) litrus benzīna un dīzeļdegvielas.

Apvienošanās rezultātā A/S “Virši-A” iegūs tiesības nomāt vēl 3 DUS Rīgas pilsētā un tās apkārtnē - DUS Cerības, DUS Rumbula un DUS Prauliņi, kurās iepriekš savu saimniecisko darbību veica SIA „TILPUMS”. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto informāciju DUS Cerības, DUS Rumbula un DUS Prauliņi apgrozījums 2012.gadā bija (*) LVL, realizējot (*) litrus benzīna un dīzeļdegvielas.

KP 11.08.2011. lēmumā Nr.55⁸ izvērtēja tirgus dalībnieku tirgus daļas un koncentrāciju benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētā un tās apkārtnē. Pamatojoties uz rādītājiem par realizētās degvielas apjomu 2010.gadā, konstatēts, ka konkrētajā tirgū ir izteikts līderis – SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia” ar tirgus daļu (*) >40%, kurai seko SIA „Neste Latvia” ar (*) <30% un SIA „LUKoil Baltija R” ar (*) <10% tirgus daļu. A/S “Virši-A” tirgus daļa 2010.gadā konkrētajā tirgū bija mazāka par 1%, (*), realizējot (*) litrus benzīna un dīzeļdegvielas, un arī SIA „TILPUMS” tirgus daļa nepārsniedza 1%, (*), realizējot (*) litrus benzīna un dīzeļdegvielas. Salīdzinot 2010.gada un 2012.gada rādītājus secināms, ka nav notikušas būtiskas izmaiņas A/S “Virši-A” un SIA „TILPUMS” realizētajā benzīna un dīzeļdegvielas apjomā. KP ieskatā pēdējo divu gadu laikā

⁴ Skatīt, piemēram, KP 22.10.2006 lēmumu Nr.115 „Par tirgus dalībnieku apvienošanos. Par SIA „Lukoil Baltija R” 14.06.2006. ziņojumu par apvienošanos ar SIA „Linko Lat” (Salacgrīvā)”.

⁵ KP 14.09.2007. lēmums Nr.111 „Par tirgus dalībnieku apvienošanos. Par SIA „Lukoil Baltija R” un SIA „Grima” apvienošanos”.

⁶ KP 18.07.2007. lēmums Nr.83 „Par tirgus dalībnieku apvienošanos. Par SIA „APARTS” 25.05.2007. ziņojumu par apvienošanos”.

⁷ VID publiskā datu bāze: http://www6.vid.gov.lv/vid_pdb

⁸ KP 11.08.2011. lēmums Nr.55 „Par tirgus dalībnieku apvienošanos. Par SIA „LUKoil Baltija R” un SIA „Augstceltne” apvienošanos”.

šajā tirgū nav notikušas izmaiņas, kas varētu būtiski ietekmēt tirgus struktūru un katra tirgus dalībnieka ietekmi tajā. Ievērojot to, ka benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētā un tās apkārtnē darbojas spēcīgi tirgus dalībnieki, kā arī to, ka gan A/S “Virši-A”, gan SIA „TILPUMS” tirgus daļa tajā ir neliela, secināms, ka apvienošanās rezultātā būtiski nesamazināsies konkurence.

5.3. Izvērtējot iepriekš minēto, KP secina, ka apvienošanās rezultātā būtiski nemainīsies tirgus struktūra, nemazināsies konkurence un A/S “Virši-A” neizveidosies vai nenostiprināsies dominējošais stāvoklis benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū Rīgas pilsētā un tās apkārtnē un benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgū pie autoceļa A7: Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle).

Saskaņā ar KL 16.panta trešo daļu KP aizliedz apvienošanos, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū. KL 16.panta ceturrtā daļa nosaka, ka, ja paziņotā tirgus dalībnieku apvienošanās neizraisa šā panta trešajā daļā minētā sekas, KP pieņem lēmumu, ar kuru atļauj apvienošanos.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu, otrās daļas 1.punktu un 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanos, SIA „Viršu nekustamie īpašumi” iegādājoties no SIA „TILPUMS”, bet SIA A/S “VIRŠI-A” iegūstot nomas tiesības uz aktīviem – nekustamo īpašumu un ar tiem saistīto kustamo mantu (degvielas uzpildes stacijas), kas atrodas „Cerībās”, Krustkalnos, Ķekavas pagastā, Ķekavas novadā, Granīta ielā 13A, Rumbulā, Stopiņu novadā un „Prauliņos”, Garkalnes novadā.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja p.i.

Dz. Striks